

2. NHỮNG BÀI HỌC QUAN TRỌNG VỀ XÓA ĐÓI, GIẢM NGHÈO

Những thành tựu về giảm đói nghèo đạt được trong thời gian qua là do Việt Nam đã thực hiện một hệ thống các giải pháp kinh tế - xã hội ở tất cả các cấp, các ngành cho đến từng hộ gia đình, từng người dân. Có thể đúc rút 4 nhóm nguyên nhân chủ yếu sau:

Một là, tăng cường huy động tổng hợp các nguồn vốn trong nước và quốc tế cho mục tiêu xóa đói giảm nghèo. Từ năm 2001-2003, nguồn vốn trong nước đã huy động được 13,4 nghìn tỷ đồng. Các ngân hàng chính sách xã hội huy động được 9.006 tỷ đồng, đã cho 2,7 triệu lượt hộ nghèo vay với tổng số vốn 8 nghìn tỷ đồng. Nhiều tỉnh có nhiều hộ nghèo như: Kon Tum, Hà Giang, Sơn La, Lào Cai, Tuyên Quang đã bố trí ngân sách địa phương để hỗ trợ lãi suất cho các hộ nghèo vay vốn. Mặt khác, Chính phủ đã huy động vốn hợp tác quốc tế thông qua các dự án giảm nghèo của Ngân hàng Thế giới (WB), Ngân hàng châu Á (ADB) để ưu tiên đầu tư cho một số tỉnh có nhiều khó khăn, có nhiều xã nghèo, hộ nghèo với tổng số vốn tính đến cuối năm 2004 đạt khoảng 320 triệu USD.

Hai là, giải quyết đất sản xuất cho đồng bào dân tộc thiểu số thiếu đất hoặc mất đất sản xuất, xây dựng cơ sở hạ tầng cho các dự án định canh định cư. Tỉnh Lai Châu đã tổ chức khai hoang được 6 nghìn ha đất trong kế hoạch 10 nghìn ha. Các tỉnh Tây Nguyên đã cấp được hơn 5 nghìn ha đất cho 10,5 nghìn hộ đồng bào dân tộc thiểu số thiếu đất. Các tỉnh Sóc Trăng, Trà Vinh, Đồng Tháp đã hỗ trợ cho trên 40 nghìn hộ nghèo, chủ yếu là đồng bào dân tộc thiểu số vay vốn chuộc lại đất sản xuất đã bị cầm cố, nhượng bán do túng thiếu. Từ năm 2001-2003, các bộ ngành, địa phương đã đầu tư 279 tỷ đồng, thực hiện 479 dự án định canh định cư cho 49,6 nghìn hộ. Tổ chức lại dân cư phù hợp với điều kiện sản xuất, sinh hoạt cho 151,7 nghìn hộ nghèo. Đến nay đã có khoảng 700 xã với 65% số hộ cơ bản hoàn thành định canh định cư; thực

hiện được 72 dự án ổn định sản xuất và đời sống cho 18,2 nghìn hộ di dân tự do và hộ đi xây dựng vùng kinh tế mới. Kinh phí dành cho các dự án này là 600 tỷ đồng. Cũng từ năm 2001-2003, thông qua hai chương trình lớn là chương trình 135 và chương trình 143, đã đầu tư trên 4,3 nghìn tỷ đồng để xây dựng cơ sở hạ tầng cho các xã đặc biệt khó khăn và xã nghèo.

Ba là, triển khai các dự án hỗ trợ sản xuất, phát triển ngành nghề, chuyển giao kỹ thuật và bao tiêu sản phẩm cho các xã nghèo, hộ nghèo. Đến nay đã có hàng vạn hộ nghèo, người nghèo được hướng dẫn phát triển các ngành nghề phi nông nghiệp; hơn 150 nghìn hộ nghèo được hỗ trợ giống, phân bón, thuốc trừ sâu, trợ giá cước vận chuyển sản phẩm góp phần chuyển đổi cơ cấu sản xuất, cây trồng, vật nuôi. Tổ chức tập huấn chuyển giao kỹ thuật canh tác cho cán bộ các cấp, nhất là cấp xã và các hộ nghèo với hơn 85 nghìn lượt, trong đó 90% là cán bộ cấp xã. Tổ chức trên 30 nghìn lớp tập huấn chuyển giao kỹ thuật canh tác, giới thiệu mô hình giống cây, con có năng suất chất lượng cao cho khoảng 1,5 triệu lượt người nghèo. Đặc biệt cách làm của Hội phụ nữ dưới hình thức cho vay vốn tín dụng kết hợp với tập huấn kỹ thuật cho các hội viên phụ nữ nghèo đã mang lại kết quả rất thiết thực.

Bốn là, trợ giúp các hộ nghèo bảo đảm an sinh xã hội, an toàn cuộc sống như nhà ở, khám chữa bệnh, học hành. Về nhà ở, đã hỗ trợ cho trên 195,7 nghìn hộ nghèo sửa chữa và làm mới nhà ở với tổng kinh phí là 868 tỷ đồng. Về chăm sóc y tế, đã có trên 2 triệu người nghèo được cấp thẻ bảo hiểm y tế, gần 3 triệu người nghèo khác được cấp giấy khám chữa bệnh miễn phí. Về giáo dục, các địa phương thực hiện tốt việc trợ giúp con em gia đình nghèo học tập với trên 7 triệu lượt học sinh nghèo được miễn, giảm học phí, tiền đóng góp xây dựng trường; 4 triệu lượt học sinh nghèo được cấp vở viết, sách giáo khoa với tổng kinh phí 544 tỷ đồng.

